

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 60 fillér.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség**kiadóhivatal:**

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adóznak vissza.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani az 1900. évre, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. **Előfizetési áraink: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek“-et 10 koronáért kapják.**

Kulturpolitika.

Az a sok részletkérdés, melyekben a kultusz-budget tárgyalása a pénzügyi bizottságban mozgott, ép oly kevéssé ad helyes összbenyomást szellemi kulturánkról, amint egyes vonalak és színfoltok még nem alkotnak festményt. A magyar állam hatalmas fellendülése, mely állam sok évszázadon át tartó, nyomasztó gyámkodás kényszeréből egyszerre csak egy nagykoru nemzet kötelességeinek látta magát kitéve, természetesen nem tarthatott lépést a sohasem pihenő, óriási léptekkel előre haladó európai kultúra követelményével s a közoktatásügyi tárca eddigi vezetőit annál enyhébben kell bíráltni, minthogy a gazdasági élet kemény harcain minden nagyobb koncepczió felénk szárnycsapástát már kezdetben megbénították és a radikális alkotás igen nyomós okokból eleve kizártak látszott. A kultusz-tárca eddig — sajnós — óvatosságot kellett lejténie a különböző kényes érdekek közt, melyeket mind dogmatikus delicatesszel kellett kezelni; a kultuszminiszterek minden figyelmüket arra fordították, hogy kis hajójukat a pártpolitika, a felekezeti és nemzeti szempontok vérszes zátonyain és megsemmisítő forgatagjain szerencsésen és sértetlenül átvesszessék s nem jutottak hozzá, hogy rakományuk értékét növeljék. Az ország közvéleménye tehát, mely, miként az athéneiek, jól ismeri a jót, ha nem is műveli azt, panasza, közönyössége és elégedetlensége közepett nagy örömmel üdvözölte azt a programot, melyben Wlassics Gyula kultuszminiszter a nemzeti kultúra alapjait biztos látással és európai szellemmel körvonalozta s egy oly kitűnő szakember szavait, mint Emmer Kornél, aki tekintettel a kultuszminiszter lemondásáról forgalomba hozott hírekre, Wlassicsnak állásában való megmaradását, illetve a programnak általa való keresztülvitelét követelte, s e követelés bizonynyal a legszélesebb körökben visszhangra talál s érteni fogják azt. Hisz nagyban és egészben hozzá simul ez a program a Széll-kormányzat politikájához, állam

és társadalom közreműködéséhez, és bármint kitűnőnek legyenek lelkes kultuszminiszterünk szándékai s habár a tárca részleteit, a terv, módszer, tankönyvek kérdését, nemzeti kulturánk extenzív és intenzív kipróbát a legkitűnőbb módon oldják is meg, áldásos eredményt csak akkor fog felmutatni ez a nagyszabású akció, ha maga a társadalom számol a gyakorlati élet követelményeivel, közoktatási ügyünkben megragadja a modern érzéket, az új vonást és nem kizárólag arra törekszik, hogy közéletünk két eredendő baját, a bürokratikus alaptöket és szellemi proletárságot geometriai progresszió szerint növelje.

A magyar társadalom, ugy látszik, már rég elaludta a nagy Széchényi profétai agitációját; fel kell tehát rázni álmából, hogy szedje össze s küzdje fel magát újfent Wlassics programjának magaslatára, hogy a „kvalifikált“ kasztok bilincseiből szabadulva, a kereskedelmet és ipart is gentry-képpé tegye és ahelyett, hogy az állam költségvetése mesterségesen tenyésztett hivatalokkal mindinkább megterhelte, kötelessége a társadalom intelligens rétegeinek, hogy az improduktív „irástudókból“ a nemzeti jólét derék s erős munkáit alkossa meg.

A közigazgatási bizottság január havi üléséből.

Alsófehér vármegye közigazgatási bizottsága ez évi első rendes havi ülését tegnap — szerdán — délelőtt tartotta meg Zeyk Dániel főispán elnöklétével. A gazdag tárgysorozatból kiemeljük a következőket:

Zeyk Dániel főispán bejelenté, miszerint a vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter a közszolgálat érdekében dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelőt Torontól megyébe helyezte át és Alsófehér vármegye tanfelügyelőjéül Halmágyi Ferencz központi szolgálati tételle beosztott tanfelügyelőt rendelte ki.

A különböző szakok főnökeinek havi és évi jelentései után a közigazgatási bizottság albizottságait alakította meg a következőképen.

Albizottságok. Fegyelmi választmány. Rendes tagok: Albert Iván, Reinbold Olivér, Török Bertalan, Szalánczy Lőrincz. Póttagok: Bethlen Sándor gr., a második póttag egy későbbi ülésen fog megválasztatni. Erdőrendészeti albizottság: Elnök Csató János, jegyző Gáspár János. Tagjait a tavaszi közgyűlés fogja megválasztani. Erdőkivágási fe-

lebvezési bíróság. Rendes tagok: Gr. Bethlen Sándor, br. Kemény Géza, Szalánczy Lőrincz, Zeyk Kálmán. Póttagok: Batta Bertalan, dr. Mohay Sándor, Miksa Elek, dr. Ujfalussy József. Feltételes szabadságra bocsátás felett határozó bizottság: Szalánczy Lőrincz, gr. Bethlen Sándor. Községi póttadó-kivetés elleni felebvezési bizottság: Csató János, Tóth Miklós, Müller Mihály, Török Bertalan. Tanítók nyugdíjigény-jogosultsága felett határozó bizottság: Szalánczy Lőrincz, Müller Mihály. Árvauyi felebvezési bizottság. Rendes tagok: Batta Bertalan, Moldován János, Szalánczy Lőrincz, Zeyk Kálmán. Póttagok: Bethlen Sándor gr., dr. Ujfalussy József. Egészségügyi bizottság: Albert Iván. Munkaügyi bizottság. Rendes tagok: Szalánczy Lőrincz, gr. Bethlen Sándor, Tóth Miklós, Török Bertalan. Póttagok: Zeyk Kálmán, dr. Ujfalussy József, Batta Bertalan és br. Kemény Géza.

Az albizottságok megalakítása után a teljes ülést véget érte és a délelőtti folyamán az erdőbirtóság és az árvauyi felebviteli bizottság, délután pedig a fegyelmi választmány tartotta meg ez évben első ülését.

Nemzeti hetvenkedés.

Szeben vármegye utolsó közgyűlésén Muresán oláh pap a Janku-ügyben a következő interpellációt intézte az alispánhoz:

Tekintettel ama dynasztia-ellenes szellemre, mely Barabás Béla és Polónyi Géza orsz. képviselők nyomán a magyar sajtóban nyilvánul és ama mindennapos igazságokra, melyek az államot alkotó nem magyar nemzetiségek ellen, a németek, szerbek, tótok és főleg a románok ellen, a magyar sajtóban folynak;

tekintettel arra, hogy ezek által a dynasztia presztízse érintetik és a magyarok másnyelvű polgártársaik ellen gyűlöletre hivatnak fel s így az államnak alapjai támadtatnak meg, a benső és külső biztonság és a büntetőtörvények rendelkezései nyilvánosan lábbal tapostatnak;

tekintettel arra, hogy az ügyészek a jelenlegi pseudo-alkotmányos korunkban való kinevezésük óta sohas reklamálták a törvényszékek előtt a magyar sajtónak üldözését a Habsburg-dynastiának hiv nem magyar nemzetiségek elleni igazgatási miatt és ezen abbanhagyás a törvény előtti egyenlőséget sérti meg;

TÁRCZA.**Riport az évről.**

(Vége.)

Transzváiban dul a háboru, Magyarországon a béke. Klábolván az ex-lexből, megbukván Bánffy, eljőve Széll Kálmán és vele törvény, jog és igazság. Eh! mégis boldog a magyar. Főlemelték a kvótát. A hármas jelszó hat millió koronába kerül évente a négy folyam házájának. Hát ez egy kicsit nagy summa; lehet, hogy jövő évben másképp lesz! De most vegyék tekintetbe atyámfiai, hogy másképpen se Tisza, se Bánffy, se Apponyi, se Ugron, se Polónyi, se Pichler nem csinálták volna, ha Széll helyében lettek volna. De kérdés, hogy re-kompenzációképpen tudtak volna-e ők nekünk ilyen szép hármas jelszót nyújtani? A hármas jelszó igaz, hogy csak szó, de ha olyan nagyon és szépen hivatkoznak rája az első miniszteri bársonyszékben, mégis megszívlelnék valamit belőle a főispánok, szolgabírák, csendőrök, pénztárnokok és egyéb hatalmat és pénzt kezelő urak. Ez pedig néha megér hat millió koronát. Koronát mondog, mert tudom, mi a törvény és tisztetem. Január elsejétől kötelező a korona-számítás és ezzel beléptünk a milliárdos budget-vel rendelkező államok közé. Január elsejétől minden magyaruk még egyszer annyj pénze van, persze csak számokban. És persze csak annak, akinek pénze van, mert a semmi duplája is semmi.

Bizonyos, hogy sok baja lesz az új számítással a föld egyszerű fiainak. A magyar paraszt lassu észjárásu. Ha valamit megszokott, ezt nem tudja elfelejteni és nem igen tud leszokni róla. Nemcsak a jóról, de a rosszról. Itt van például a mócsai eset. Egy ama szolgabírák közül, akik urnak és hivatalra születének, valami kis lopási gyanu miatt úgy összekínzott néhány parasztot, hogy az becsületére válának a tatár jogszolgáltatásnak is. A szolgabíró ur és megyei számvevő ur s a többi ur egyébként egész derek urak. Iskolákat jártak, jó társaságban forogtak, a hölgyek és pajtások mind megannyi jó fiuknak ismerték őket. Bizonyára párbajt is vívtak és jótékonyzélú jelmez estélyeket is rendeztek. S mellekesen jól tudták a törvényt is, mert hiszen azért kaptak hivatalt. Mégis semmi különöst nem láttak abban, hogy Kovács Istvánékkal elevenen megismertessék a purgatoriumot. Lóval, marhával dehogyan bántak volna így. A magyar ur szereti a házi állatokat és megbecsüli, amint az ősei is tevék.

És Kovács Istváné sem láttak semmi különöst abban, hogy a kutyánál rosszabbra becsülik őket a megyei urak. Mindig így volt ez. De nagyon fájt nekik a kinzás, de elgyötört tagjaik munkára képtelenek lettek, ezenfelül a fájdalomdíjról is szó van a magyar alkotmányban. Így aztán bepörölték az urakat.

A szabadságot lehet törvénybe iktatni, de az emberi méltóság érzetét nem. 48 és 64 daczára még mindig kelletlenül jobban huzza le magához a magyar parasztot a föld, amelyre éhes.

S szólván az emberi nyomorúságról, emlékezzünk meg az irtóztató vendégről, mely röpke látogatást tett Bécsben. A pestis. A nagyszerű óvó intézkedések egykettőre megszüntették a veszedelmet; a fekete halálnak, mely egy izben kiirtotta az emberiség negyedrészt, be kellett elégednie egy szolgálával, egy apolonóvel és egy szürke tudóssal. Müller doktor a neve. Emeljük le kalapunkat.

Magasztosabb vértanuja aligha volt a tudományak, mint Müller, az igénytelen orvos. Mihelyt a pestis befészkelte magát testébe, ő volt az első, aki ezt tudta, azt is tudta, hogy menthetetlen. S míg a pap valahonnan a második udvaron, a magas falkerítésen túl adta fel Müllernek a halotti szentséget, mormogta az imát, lóbázta a füstölőt és hintette a szentelt vizet, az alatt a haldokló a tudós pedanteriájával jegyezte fel, hogy micsoda jelenségek jelzik testében a pestis terjeszkedését. Ő meghalt, de jegyzetei megmaradtak, jegyzetei, melyek egy lépéssel előbbre vitték e tudományt.

Doktor, ön nagyobb hős, mint Julius Caesar. Az isten áldja meg az ön emléket.

André, ő a tudomány másik nagy vértanuja ebben az évben. Valami az örülettel határos hevélet ragadta meg a higgadt norvég mérnököt. Léghajóra szállt, hogy az 50-60 minus fokos éghajlat alatt fölfedezze az északi sarkot. Istenkísértés volt a vállalkozása. Felszállt a levegőbe és azóta nem látta senki. Bizonyos, hogy elpusztult. De ha csak nem zuhant a tengerbe, valószínű, hogy ép maradt a teste. Az irtóztató hideg

tekintettel arra, hogy az „Egyetértés” című lap folyton sérti ő császári és királyi Felségének sérthetetlen és felelőtlen személyét és alkalmatlankodik ő császári és királyi Fensége Ferencz Ferdinánd főherceg urnak, hogy a „Magyarország” című lap felosztattnak jelenti ki a román nemzetet és a román nemzetnek a trónért, dynastiáért és nemzeti jogokért harcossait inzultálja, hanem a románoknak törvényes elégtétel iránti kérését rablásnak, gyilkosságnak és gyújtogatásnak nevezi és a „Budapesti Hírlap” című lap a magyar közvelemény mozgósításával fenyegeti a román nemzetiséget és a románoknak emlékebe kívánja visszaidézni a tordai, aradi, szilágyoslyói és nagyváradi vandálistusokat;

az iránt interpellálom és kérdem az alispán urat:

Szándékozik-e a kormány a maga részéről sürgősen felírni és a vm. th. bizottságnak fölrírat javaslatot előterjeszteni a dynasztikus és nemzeti érzelmeiben súlyosan megsértett nem magyar népek megnyugtatósa végett, mely feliratokkal azon kívánalmaknak adassék kifejezés, hogy

utasítsanak a kir. ügyészek, hogy a törvények alapján eme megtorló törvények alkalmazását igényeljek a magyar sajtó ellen az igazságszolgáltatás előtt, ama sajtó ellen, mely érinti a koronát és gyűlöletre izgat a hazában élő német, szerb, tót és román nemzetiségek ellen.

Reméljük, hogy Muresán otromba hetvenkedéseért és kirohanásáért meg fogja kapni a megérdemelt leccskét.

Gazdasági előadás Alvinczen.

— Saját tudósítinktól. —

Az „Al-öfélérvármegyei Gazdasági Egyesület” f. hó 7-én tartotta népies teli gazdasági előadásainak keretében hatodik gazdasági előadását Alvinczen. Örömmel tapasztaltuk azt, hogy eme előadás iránt nagy, fokozott érdeklődéssel viseltettek a gazdák. Ott voltak a nagy, közép és kisebb bitokos osztálynak tagjai kivétel nélkül mind Alvincz vidékének környékéről, úgy, hogy d. e. 10 órakor az iskola termét a mintegy 100 főből álló közönség megtöltvén, az előadások kezdetüket vették.

Az egyesület képviselőjében br. Bánffy Kazimir választmányi tag szép szavakkal üdvözölte a jelenlevő gazdákat, felkérve az előadókat előadásaik megtartására.

Első előadó Gálffy János szőlőszeti és borászati felügyelő a „Filloxera elleni védekezési módok, pusztuló szőlőterületek felújításáról” tartott szabad előadást. Előadása folyamán megemlékezett a székéneggyeli gyérítési eljárásokról filloxeralepett szőlőterületeken, és kimerítően ismertette az amerikai szőlő-kultúra előnyeit, és buzdította a jelenlevő gazdákat, hogy pusztuló szőlőterületeiket mielőbb igyekezzenek amerikai alanyokkal, ojtványokkal beállítani.

Második előadó dr. Szaniszló Albert jószágigazgató a „Gyümölcsfák rovarelleneségi s azok elleni védekezési módokról” tartott szabad előadást. A tudós előadót nagy figyelemmel hallgatták a gazdák és előadását zajosan megélték, miként a megelőző előadót is.

megöl, de a testet megtartja a maga szép, eredeti formájában. S lehet, hogy valami szerencsésebb utas megtalálja majd a márványú fagyott sarki léghajósokat. Senkinek nincs olyan gyönyörű sírboltja mint nekik, ott, a jég mérhetetlen és kiküthathatlan világrészében.

Sírbolt az is, de rut, szomorú, amelyben a daliás Mattasich Keglevics főhadnagy elmélkedik a királyi asszony végzetes szerelméről. Mert itéltek hat évi súlyos börtönre a főhadnagyot, akiről csak azt tudja biztosan a világ, hogy Koburg Lujza forrón szerette őt és együtt utaztak és sosem haboztak... Rettenő vége lett az idillnek. Koburg Lujzára kimondták, hogy elmezavart. Mattasichot elítélték, mint egy gonosztevőt. Csak a hadbírák tudják, hogy mi a törvénybe ütköző bűne a főhadnagynak. De ők némák, mint a sír. A világ nem tud semmit, épenséggel semmit Mattasich bűneinek bizonyítékáról.

Történt volna csak az eset Franciaországban, vagy tán bármely más kulturállamban... Mattasich az osztrák-magyar Dreyfus, de Zolák, Piquardok és Aureore-ok itt nincsenek... Szegény ördög!

A királyi ágyból származó asszonyoknak nincs szerencsájük a szerelemben.

Csend, vendégsereg, udvari zaj által meg nem zavart melankolikus csend van a laxenburg kastély-pazar termeiben, ahol egy királyi asszony sírja el szerelme bánatát.

Mindkét előadás román nyelven is tolmácsolva lett.

Az előadások d. u. 4 órakor befejeztetvén az elnöklő br. Bánffy Kazimir köszönetét fejezte ki az előadóknak praktikus és élvezetes előadásukért, valamint a nagy számban jelenlevő gazdáknak, hogy a gazdasági egyesület eme akcióját ily lelkesen támogatták.

Az egyesületi titkár a jelenlevő kisgazdák között 80 db hasznos gazdasági füzetet osztott ki ingyenesen, mint a gazdasági egyesület ajándékát. Nem mulaszthatjuk el, hogy elismeréssel ne adózzunk az alvinczi járás derek főszolgabírójának, Pongrácz Géza urnak, ki fáradhatlan tevékenységet fejtett ki a gazdasági előadás rendezésében, összehozván Alvincz birtokosságát és ezzel a gazdasági dolgoknak, eszméknek napjává tette január 7-t Alvinczen.

Egy jelenlevő.

Nyilvános számadás és köszönet.

A nagyenyedi szegény tanulókat segélyező kör által 1899. decz. 16-17-én rendezett karácsonyi bazárra ételneműket adakoztak:

Zeyk Károlyné, Keresztes Józsefné, Barabás Károlyné, Báthori Gyuláné, Váró Ferenczné, Nagy Lajosné, Székely Ödönné, Bihari Istvánné, Halmágyi Antalné, Reinbold Olivérné, Dömök Erzsébet, Kovács Gyuláné, Szilágyi Farkasné, Czirner Józsefné, ifj. Winkler Jánosné, dr. Winkler Albertné, gr. Busseul Henrikné, Ungerpek Miklósné, Cseresy Gyuláné, Bisztricsány Lajosné, Jakab Károlyné, Ince Istvánné, ifj. Lázár Károlyné, id. Kun Józsefné, Balla Istvánné, id. Winkler Jánosné, Csepregi Jánosné, Szász Józsefné, Gajzágó Simonné, Török Bertalanné, Paulini Rudolfné, Pogány Jánosné, Folyovics Sándorné, Kun Gyuláné, dr. Magyar Károlyné, Józsa Zsigmondné, Nagy Gergelyné, Tóth Miklósné, Fodor Miklósné, Kovács Károlyné, Farnos Árpádné, Junász Lajosné, Baranyai Károlyné, Lőte Lajosné, Grün Józsefné, Veres Miklósné, Pap Gézánné, Vincze Danielné, dr. Donogányi Jakabné, dr. Mátyás Mihályné, Müller Mihályné, br. Bánffy Kazimirné, Danes Samuné, Medgyes Balintné, Horváth Miklósné, Herepei Károlyné, Koncz Albertné, Grünfeld Lipótné, Schönberger Mórné, Uray Lászlóné, Kovács Ödönné, Varró Róza, Jeney Elekné, Sándor Jenőné, dr. Bocz Józsefné, Krizmanics Vilmosné, Járossy Bora, Klimes Károlyné.

A buffetre és sorsolásra pénzt adakoztak:

Felszeghy Sándorné 7 frt, Nagy Ignáczné, Kovrig Tivadarné 5-5 frt, dr. Boér Jenőné 4 frt, Kovács Józsefné, Farnos Elekné, Fogarasi Beláné 3-3 frt, br. Bánffy Kazimirné, Albert Ivánné, Dezső Zsigmondné, Benedek Gaborné, Barcsay Albertné 2-2 frt, Göllner Árpádné 3 frt, Szakács Lajosné 2 frt, Reinbold Olivérné, Fellner Lajosné 3-3 frt, Hollós Istvánné, Lusztig Lászlóné 1-50-1-50 frt, Kerekes Mihályné 2 frt, Fűzy Dénesné, id. Lázár Károlyné, dr. Donogányi Jakabné, Sikorsky Jánosné, dr. Mátyás Mihályné, Kovács Ödönné, dr. Jeney Elekné, Székelyhídy Viktorné, Korbuly Balintné, Gazsa Samuné, Miksa Zsuzsánna, br. Splényi Gézánné, Seimann Józsefné, Sombori Sándorné, Silmann Nándorné, Folyovics Sándorné, Rajnovics Arthurné, Tóth Miklósné, Graf Jánosné, Pap Jánosné, Domaniczkné, Farczady Sándor Miklósné, Deák Mihályné, Szigethy Jánosné, Kóvér Jánosné, Ács Endréné, Barabás Károlyné, Keresztes Józsefné, Nagy Lajosné 1-1 frt, Scheidel Józsefné, Fűnyi Józsefné, Lőrincz

Egy egész világ, a hatalom és büszkeség világa szállt síkra Stefánia szerelme ellen. Bécsben és Brüsszelben a legmagasabb körök minden tekintélyüket latba vetették, hogy Stefánia ne legyen Lónyay gróf nejevé. S mikor látták, hogy erősebb, mint ők, az anyai szeretetet küldték latba a szeretet ellen.

Ha a trónörökös özvegye Lónyay grófnő lesz — mondták — a főhercegi völégény eláll az Erzsébet főhercegnővel tervezett házasságtól, mert az anyjával együtt elveszti rangját a leánya is. A rangtól függött leánya boldogsága, s hogy leánya megtartsa a rangot, Stefánia megtartotta az özvegyi fátvót.

Kárpótlásul Stefánia lesz a Burg első hercegnéasszonya, az udvari ünnepélyeken ő fogja helyettesíteni boldog emlékeztető királynénkat. Ó lesz a monarchia első asszonya. De mi a monarchia, mi az elsőség a szívnek, amely szeret és eped?

A monarchia első asszonya Laxenburgban él visszavonulva a világtól. Felejteni akar. Oh, be nehéz ez... Résztvételné a tied, szép, szomorú főhercegnéasszony. Ha vérzik a sebed, próbáld ezzel az irral is enyhíteni. Mi nagyon szeretünk téged és most még nagyobb szeretünk, mert az már sorsa a magyarnak, hogy felkent személyei bánatában inkább osztozik, mint örömeiben.

Erdősi Dezső.

Istvánné, Sándor Miklósné, Dán Józsefné, Kindl J.-né, id. Lőrincz Károlyné, Gerendi Gusztáv, Telegdy Árpádné, Henzeliné, Mátyás Lajosné 50-50 kr, Müller Jánosné 30 kr.

Sorsolásra tárgyakat adakoztak:

Özv. Klimes Károlyné, Balint Jánosné, Magyar Agnes, özv. Zeyk Miklósné, Vásárhelyi Károly, Vajda Péter, Müller Mihályné, özv. Grünfeld Leopoldné, Szász Józsefné, Járossy Bora, Szongott Jozefa, Török Bertalanné, Hajdu Albert, Breuner Fanni, Horváth Lili, Fűzi Katinka, Magyar Károlyné, özv. Józsa Zsigmondné, Domaniczky Irén, Baranyai Károlyné, Will Margit polg. isk. III. o. t., Kerekes Irma polg. isk. III. o. t., Berde Amália polg. isk. III. o. t., Horváth Trézsi polg. isk. III. o. t., Bokor Irma polg. isk. III. o. t., Keresztes Mária polg. isk. III. o. t., Biró Erzsike polg. isk. IV. o. t., Röder Juliska polg. isk. III. o. t., Vinkler Izabella, özv. Vokál Jánosné, Schönberger Mórné, Kóvér Jánosné, Székelyhídy Jánosné, Kovács Gyuláné, ifj. Vinkler Jánosné, Ungerpek Miklósné, Sándor Jenőné, Barcsay Pirooska polg. isk. III. o. t., Toronyi Margit polg. isk. III. o. t., Cseke Margit polg. isk. III. o. t., Grün Józsefné, Székely Ödönné, Horacsik János, Kovács Károlyné, Forbát József, Reich Mihályné, dr. Bocz Józsefné, Czirner Józsefné, Kun Gyula, Dömök Erzsébet, Berna Teréz.

Fogadják a nemes szívű adakozók a kör nevében hálas köszönetünket.

Baranyai Károlyné, Török Bertalanné, titkár, elnök.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** A pénzügyi m. kir. miniszter Balázs Endre közgig. gyakornokot a nagyenyedi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Majláth Oszkár p. ü. fogalmazót a m. kir. pénzügyminiszter a budapesti kir. adófelügyelőséghez helyezte át. Majláth pár évi ittéléte alatt nemcsak mint kiváló tisztviselő tüntette ki magát, hanem kellemes, előzékeny modorával és szives szolgálattételeivel társadalmi köreink kedvelt tagja lett, ki nek eltavozását élénken sajnáljuk, habár áthelyezése, mint előléptetés folytán szívesen fejezzük ki üdvözlésünket.

— **Uj posta- és távirtda-állomás.** Vármegyénkben Berve községében új postahivatal, a Gyulafehérvár — vári — postahivatalnál távirtda-állomás rendeztetett be és mindkettő működését megkezdette.

— **Halálozás.** Vármegyénk egyik legidősebb polgára, Bartha Lajos, ki az egész mult századot átélte, halt meg e hó 6-án Nagy-Enyeden. A gyászba borult család a következő gyászjelentőt adta ki: Özv. Kis-Görgényi Bartha Lajosné született Kis-Karándi Szabó Katalin a maga és gyermekei: Erzs, Katinka, Lajos, Sarolta, Gyula és Margit; ugyszintén az összes közeli és távoli rokonok nevében mélyen megszorodott szívvel jelenti a jó férj, apa és rokon Kis-Görgényi Bartha Lajosnak Alsófehér vármegye bizottsági tagjának folyó hó 6-án esti 11 órakor élete 93-ik, harmadik házassága 23-ik évében végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 9-én d. e. 9 órakor a háznál, az ev. ref. egyház szertartása szerint beszenteltettek és rövid ima után Nagy Lakra szállították s ott a családi sírboltban helyeztettek el örök nyugalomra. Béke poraira, áldás emlékére!

— **A kegyelet adóját** ez évben is impozánsan rőtta le Nagy-Enyed város közönsége január 8-án az 1849-ben, e napon vértanu-halált szenvedtek sírjánál. Az estvi gyászünnepélyt megelőzőleg, d. e. 10 órakor az ev. ref. templomban Szilágyi Farkas lelkész, e grászos emlékü napok leghivatottabb magyarzója emlékezett meg emelkedett szellemű imában a fekete napról és annak sokat szenvedett áldozatairól. Este 6 órakor a fényesen világított és kegyelettel ápolat közös sírhantnál sereglett össze a város közönsége, hol az igen szép és hatalmas organummal bíró Czirner Ödön VIII. g. o. tanuló tartott magvas, szépen előadott emlékbeszédet. A sírhanttal szemben fekvő Bethlen főiskola fényes kivilágítása, a tűzoltó zenekar játéka és a daloskór éneke emelték az ünnepély hangulatát. Az ártatlan áldozatok porlanak, de tovább élnek az anyatermesztben és emlékü felett elmulhatatlanul viraszt a város közönségének kegyele!

— **Elmuló alakok.** Evről évre pusztulnak, fogyanak városunk régi, tipikus alakjai. Ezek egyike volt az öreg Császár Zsuzsika, ki a magyarutczai kis üzletében ős idők óta fáradhatlanul, készséggel, nyájasan szolgálta ki a vevőket. Alig pár napi betegség után meghalt keddre viradólág és szerdán temették el kis számu rokonai, jó emberei élénk részvétele mellett. Az öreg kisasszony a 80 év körül járt s így az aggság szőlította el és az üzletéhez közel lakók s vele

gyakrabban érintkezők sokáig nehezen fogják nélkülözni a megszokott, jóságos, majdnem hozzájuk tartozó tekintet néniét. Nyugodjék csendesen!

— **Jurista-bál** lesz e hó 27-én Nagy-Enyeden a Nemzeti szálló összes emeleti helyiségeiben. A rendezőség városunk előkelő juristáiból alakult. A védnökséget társadalmunk előkelőjei készségesen elvállalták és így előre láthatólag az első jurista-bál Nagy-Enyeden igen fényesen fog sikerülni. Mint értesülünk, a rendezőség most állítja össze a meghívandók névsorát és a napokban a meghívókat is szétküldi.

— **Hull a hó.** Legalább most, mikor e sorokat írjuk, hull szépen, csendesen, alaposan. Hogy mi lesz belőle pár nap alatt, az nem tudható, de hull, ez a földolog s hullása reményeket támaszt a gazdaközönységben, mely ha kissé késő is, takarót kíván vetésére, — reményt fakaszt a koresolya sport hívei között hogy hátha fagy követi, mi együtt járna a jég örömeivel, — fegyverek előszedése ösztönzi a vadászokat, hogy a vadászati évad végén kipótolják a sok mulasztást, melyre a hó hiánya kényszerítette. Szóval örömmel üdvözl mindenki a tiszta, szép havat, mely most hull, de melyről, fájdalom, nem tudhatjuk, hogy mire e sorok napvilágot látnak, nem válik-e locs-pocsra!

— **Sorshuzás.** Nagy-Enyed város tanácsa a következő hirdetményt teszi közzé: Nagy-Enyed város tanácsa részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy az 1879-ben született nagyenyedi születésű s az 1900 évben sorozásra álló I-ső korosztályú védnökségekkel a sorshuzás 1900 évi január hó 14-én délelőtt 10 órakor a városi rendőrségi irodájában meg fog tartatni. Felhívattk érdekeltek, hogy a jelzett napon és időben vagy személyesen, vagy hozzátartozóik által magukat képviselve, pontosan jelenjenek meg. A városi tanácstól Nagy-Enyeden, 1900. évi január hó 5-én. Kovács Gyula, polgármester.

— **Figyelmeztetés.** Nagyenyedi ev. ref. egyházközségünk minden tagjai, kik az országos ev. ref. egyházi közalap (demostika) javára eddig rendes járulékkal meg voltak róva, figyelmeztetnek arra, hogy azon esetre, ha a mult 1899. évi kirovás mennyiségével szemben valamely észrevételük van, az említett évre szóló összeírást folyó évi január 8-tól 23-ig bezárólag tek. Barabás Károly egyházközségi pénztárnok urnál megtekinthetik, s ezen határidőn belül felszólalásokat mind a maguk, mind a mások járulékaival szemben írásban vagy élő szóval megtehetik. Együttal felhívattk egyházközségünk minden önálló új tagjai, kik eddig közalapi járulékkal meg róva nem voltak, miszerint ugyancsak a fenti határidő alatt tek. Barabás Károly pénztáros urnál jelentsek be, hogy a zsinati törvény értelmében vagyoni és kereseti viszonyaikhoz képest melyik közalapi fizetési osztályba ohajttják magukat felvetetni. Nagy-Enyed, 1900. január 5-én. Gápar János, főgondnok.

— **Megszurkált katona.** A román ünnepek alatt a Várszeg-utca egyik koresmájában a tánczolók között vélemény-eltérés merült fel, melynek fájdalmas következményeit egyik henvédünk érezte meg, ki szintén részt vett a mulatságon és akit egyik suhancz legény fején össze-vissza surkált. Sebeit bekötözték és most a katonakórházban sinyli ünnepi multságának következményeit.

— **Uj lap Marosvásárhelyen.** Király Béla e hó 16-ától kezdve Marosvásárhelyen „Egyenlőség” czim alatt független napi lapot fog indítani.

— **Esküdtek és esküdtbírák törvénykönyve.** Irtá: K. Nagy Sándor pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Megjelen a „Magyar Könyvtárban” (155—156. szám). Kiadja: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) Budapest, 1899. Ára 60 fillér. Az új év kezdetével átalakult büntetőtörvénykezésünk. A büntető igazságszolgáltatás megszlik a polgári esküdtek és bírák között. Ezek együttvéve képezik az esküdtbíráskodást, mely a legnevezetesebb bűnügyekben ítél. A haza minden polgárát érheti az a díszes tisztesség, hogy esküdt lehessen s bíráskodjék polgártársa élete és vagyona felett. Azért nincs a hazának egyetlen polgára se, akinek ne állana érdekében, hogy ismerje azokat a jogokat és kötelességeket, melyek az esküdtkekre hárulnak. Ezeket a jogokat és kötelességeket a törvényekben kevésbé járatos polgároknak fáradságos volna összekeresélni s lehetnének talán olyanok is, akik nehezebben értenék meg a törvény némely homályosabb kifejezését. Ime, a szerző és kiadó azért szövetkeztek, hogy az esküdtkeket és esküdtbírákat illető jogokat és kötelességeket magában foglaló törvényeket és rendeleteket olyképp gyűjtsek egybe, hogy e könyv nélkülözhetővé tegyen minden más könyvet. E könyv mindent megértet az esküdtkekről és esküdtbírákról: első részében kimutatja, hogy miként történik az esküdtk kiválasztása, kik nem lehetnek esküdtk, kik és miként menekülhetnek e kötelezettség alól; a második részében megismerteti az esküdtzéki eljárást és esküdtbíráskodást; a har-

madik részében közli azoknak a büntetteknek a meghatározásait, amelyekben az esküdtbíráskodás ítélnek. A könyvnek nagy előnye, hogy a törvény vonatkozó szövegét előbb szöszérint közli, azután könnyen érthető, világos magyarázatokkal látja el. Nemcsak az esküdtkekre, hanem a bírákra is nélkülözhetően ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Huszonkét éve már,** hogy a Képes Családi Lapok, ez a kitűnő szépirodalmi lap megindult s ez alatt az idő alatt a magyar közönség kedvenczvé lett, ugyannyira, hogy nincs az országnak oly távoli zuga, melybe el ne hatna a hetenkint megjelenő lap. De nem is csoda, hogy úgy szeretik, hiszen nincs lap, mely annyit adna tartalomában, amennyit a Képes Családi Lapok csekély évi 6 frt (12 korona), félévi 3 frt (6 korona) és negyedévi 1 frt 50 kr (3 korona) előfizetési díjért. Mindazoknak az előfizetőknek ugyanis, kik csak most lépnek be az előfizetők sorába, megküldi Hevesi Jenőnek a „Milliomos büntőrsé” czimú érdekesítő regényt teljesen ingyen és bérmentve. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI, Szondy-utca 11. szám.

Irodalom.

Az új italméresi törvény tudvalegőleg már január hó 1-én életbe lépett. Valahányszor az italméresi üzlet, vagyis italkereskedés tekintetében változások történtek, ezek az érdekeltség körében mindig bizonyos kezdetbeii nehézségeket idéztek fel. Az ezuttal életbelépő szabályzat nemcsak ily kezdetleges nehézségeket, hanem komplikációkat is fog az érdekeltek körében támasztani, mert az új törvény által számtalan üzletben érdekei érintettek, különösen pedig mivel a szesz és az abtól készült közönséges páliukának a korlátolt kimérés üzletköréből történt kizárásával a kereskedők és koresmárosok közt erős érdekelletét keletkezik. Már ez okból, de különösen azért, mivel a kereskedők és szatósok számára a poharazási és utcán át való kimérhetési toldalékkal ellátott, valamint a cukrászok, kávéosok és más hasonló üzletek tulajdonosai és a gyógyszerészeknek eddig adott „kis mértékbeni” engedélyek január 1-vel hatályukat veszítik és ezen engedélyek tulajdonosainak az új törvénynek megfelelő jogositványok elnyerése céljából 1900. január 30-ig írásbeli uton jelentkezniök kell — nem ajánlhatjuk eléggé, hogy az érdekeltek az új törvény rendelkezésével idejekorán megismerkedjenek.

Tokár János, a temesvári kereskedelmi és iparkamara t. fogalmazója, ki előző munkálatai révén a szakközönség körében már is jó hírnevet tudott magának kivívni, ezuttal is megfelelmi ohajttván az érdekeltek üzletvilág szükségleteinek, az új italméresi törvényt kiegészítve, a vonatkozó végrehajtási rendeletek határozmányával s hozzátartozó magyarázó jegyzetekkel ellátva külön magyar és német kiadásban becsátotta közre.

E művecske kiválóan nyér becsben az által, hogy szerző egy rövidre fogott előszóban megérteti az új törvény nyomán életbe lépő lényeges változást úgy, hogy e fejezet már magában véve — a füzet további tanulmányozása nélkül is — teljes tájékozást képes nyújtani. Már ez előszónak figyelmes átolvasása kellő utmutatást nyújt bárkinek arra nézve, hogy az új viszonyok beállttával minő módon vezetheti tovább üzletét, t. i. hogy egyik és másik csoportba tartozó üzlettulajdonos mit és hogyan árusíthat a jövőben el, végül, hogy a jelenlegi jogtulajdonosok közül kiknek kell jogositványuknak megváltoztatása végett 1900. év január 30-ig folyamodniok.

A praktikus füzet a kiadó, Tokár János keresk. és iparkamarai tisztviselőtől (Temesvár) 1 frtyi árban megszerezhető.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az enyhe időjárás szintén hozzájárult, hogy a karácsony után való időszak e hét végéig nem hozott csünet, mint máskor, hanem az egész vonalon a forgalom meglehetősen élénk és a hangulat kellemes volt.

Vörös lóheréből már nem érkeztek nagyszámú s szép színű minőségűek a piacra, hanem közép minőségűek, és olyanok is, melyek közönséges alul osztályozhatók, meglehetősen mennyiségben kínáltattak és az általános szilárd helyzetet tekintve könnyen és az egész árák mellett kelttek el.

Luczerna. A ebbeli üzlet még nem birt megelégnitni, a hangulat még elég lanyha, ámbár szórványosan érkeznek már kérdézősködések a detail-fogyasztás részéről, csakhogy nem jelentékenyek ezek.

Igen szilárd az üzlet helyzete a takarmányrépamagvak tekintetében és a külföldi jelentések abban mind megegyeznek, hogy a megbízható termelők a főfajtákból készletökből már kifogytak, illetve ezt eladták. A termelő helyeken valóságos vadászat folyik régibb eredetű magra, minden irányban megbízhatlan mag némely kereskedők által össze is vásároltatik, hogy az előreláthatólag bekövetkezendő szükség esetén jól értékesíthessék.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapesten:
Vörös lóhere 64—72 frt.
Luczerna 35—42 „

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem-damaszt-ruha 9 trttől

feljebb — 12 méter! postabér- és vámmentesen szállítva! Mintak posta fordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 trttől 14 frt 65 krig méterenkint.
Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. (4)

Sz. 3188/899.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Limbesán György végrehajtónak Sejesán György végrehajtást szenvedő ellen 102 frt 30 kr s jár. iránti végrehajtásos ügyében a túri 199. számú tjkvben foglalt A + 1. r. sz. 428, 429. hr. sz. 181 frt; a 3. r. 957.2. hr. sz. 15 frt; a 4. r. 1830. hr. sz. 10 frt; a 7. r. 2009/1. hr. sz. 4 frt; a 11. r. 2779. hr. sz. 48 frt; a 12. r. 3784/409. hr. sz. 8 frt; a 13. r. 4352. hr. sz. 69 frt megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte a Sejesán Nikuláj javára C 8 alatt bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog érintetlen hagyásával, s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi január hó 17-én d. e. 10 órakor Túr község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg telekkönyvi kiadóhivatala
Balázsfalván, 1899. évi november hó 6-án.

Haubensild Károly,
kir. telekkönyvi kiadó.

2040 1—1

Sz. 20—899.

Árverési hirdetmény.

A m.-igeni volt urbéres közönség Igenpataka határán 50 kat. hold területen **90 éves tölgyerdejének nyilvános árverés utjáni eladása határidejéül 1900. évi január hó 29. nap d. e. 10 órája** tüzetik ki Magyar-Igen község-házához.

Kikiáltási ár 2500 frt.

Bánatpénzül ennek 10%-a teendő le árverésvezető alólírott elnökhöz.

A részletes feltételek M.-Igen község-házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok az árverés befejezése után egyáltalán el nem fogadtatnak.

Volt urbéres közönségétől.

Magyar-Igen, 1899. december 14.

Frendl Gyula.

Florescu,
urb. elnök.

2042 1—3

Nagy-Enyeden az alsó postarond-utca 4. szám alatt levő

ház eladó.

Értekezhetni levélileg **Dr. Feiler Ignác** ügyvédnél **Brassóban.**

2034 2—3

Könyvnyomda. Könyvkötészet.

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

könyvnyomdája rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni úgy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállításai tekintetében.

A főtéren levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerek**, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzó, **rajzeszközök**, festékek, esetek, rajztáblák, rajztömbök, torlógummik, szivacsok, **könyvtáskák** stb. stb. kicsinyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra** elfogadtnak s pontosan teljesíttetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s azokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Megrendelések elfogadtnak az üzleti irodában: Főter 38. sz. a.
(Leányiskola épülete.)

Nyomtatványraktár. Írószer-kereskedés.

Személyszállító vonatok indulási ideje.

A vonatok indulási ideje középeurópai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.

Kolozsvárról indul:

Budapest felé:

503 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	525 sz. vegy. v.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
5 ²³	7 ⁰⁰	2 ¹⁰	6 ¹³	11 ⁰¹

Deés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
7 ²⁵	4 ³⁸

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.	544 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	514 sz. szem. v.
6 ¹¹	8 ⁴⁰	2 ⁰⁵	8 ⁴³	11 ¹⁰

Brassóból indul:

Predeal felé:

516 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.
3 ⁵⁵	11 ⁰⁰	2 ¹⁹

Budapest felé:

527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.
5 ⁰⁸	2 ⁴⁵	7 ⁴⁸

K.-Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
5 ¹⁹	8 ⁵⁰	3 ¹⁵

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7713 sz. vegy. v.
8 ³⁵	3 ⁰⁰

Nagy-Váradról indul:

Budapest felé

501 sz. gyors v.	503 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. sz. sz. t. v.	507 sz. szem. v.
2 ³⁸	8 ⁴³	11 ³²	2 ²²	11 ⁰⁴

Kolozsvár felé:

508 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	524 sz. vegy. v.	506 sz. szem. v.	504 sz. gyors v.
2 ⁰⁶	2 ¹⁸	1 ²²	3 ⁵⁸	7 ¹⁴

Csaba felé:

8902 sz. szem. v.	8904 sz. szem. v.	8912 sz. vegy. v.
10 ²⁰	4 ²⁵	7 ³⁰

Gyoma felé:

6212 sz. vegy. v.	6202 sz. szem. v.
5 ⁵⁰	2 ³⁷

Tövisről indul:

Brassó felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.
12 ²⁴	8 ³⁷	1 ⁵⁰

Kolozsvár felé:

513 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.
1 ¹⁷	3 ³³	1 ⁵⁵	8 ⁰⁶

Arad felé:

605 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	607 sz. szem. v.	611 sz. vegy. v.
3 ⁴³	3 ³³	2 ⁰⁰	8 ¹¹

Maros-Ludasról indul:

Beszterce felé:

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.	7170 sz. sz. sz. t. v.
4 ⁰⁰	9 ¹⁰	4 ²⁰